

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ - HUKUK
VE MEVZUAT DAİRESİ BAŞKANLIĞI
31/05/2019 09:08 - 54567092 - 010.06.01 - 3274

00094775696

Sayı : 54567092/045/
Konu : Sağlık Hizmeti Sunucularının
Basamaklandırılması

GENELGE
2019/10

Bilindiği üzere sağlık hizmetleri; koruyucu, tedavi edici ve rehabilite (esenlendirici) edici hizmetler olmak üzere üç ana başlıkta sınıflandırılmaktadır. Bununla birlikte, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar Ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun "Hizmet basamakları ve sevk zinciri" başlıklı 70 inci maddesinde yer alan "*Bu Kanunun uygulanması bakımından sağlık hizmeti sunucuları birinci, ikinci ve üçüncü basamak olarak Sağlık Bakanlığı tarafından basamaklandırılır.*" Hükmü uyarınca Bakanlığımızca sağlık hizmetlerinin sınıflandırılması da dikkate alınarak uygulamaya esas olmak üzere sağlık hizmeti sunucularının basamaklandırılması aşağıdaki şekilde yapılmıştır:

I. Birinci Basamak Sağlık Kuruluşları

- (1) Birinci basamak sağlık kuruluşları, ilgili mevzuatında tanımlanan, hastaların ayaktan veya yataklı teşhis ve tedavilerinin yapıldığı sağlık kuruluşlarıdır.
- (2) Birinci basamak ayaktan teşhis ve tedavi hizmeti sunan sağlık kuruluşları şunlardır;
- Bünyesinde birinci basamak sağlık kuruluşu bulunan ilçe sağlık müdürlüğü,
  - Toplum sağlığı merkezi (TSM),
  - Aile sağlığı merkezi (ASM),
  - Halk sağlığı laboratuvarı (L1 ve L2),
  - Kurum tabipliği,
  - 112 Acil sağlık hizmeti birimleri,
  - "Evde Bakım Hizmetleri Sunumu Hakkında Yönetmelik" kapsamında hizmet veren merkez veya birimler,
  - İşyeri sağlık ve güvenlik hizmeti sunulan birimler,
  - Belediyelere ait poliklinikler,
  - "Ayakta Teşhis ve Tedavi Yapılan Özel Sağlık Kuruluşları Hakkında Yönetmelik" kapsamında açılan özel poliklinikler,
  - "Ağız ve Diş Sağlığı Hizmeti Sunulan Özel Sağlık Kuruluşları Hakkında Yönetmelik" kapsamında açılan ağız ve diş sağlığı hizmeti veren özel sağlık kuruluşları,
  - Üniversiteler bünyesindeki mediko-sosyal birimler,
  - Türk Silahlı Kuvvetlerinin birinci basamak sağlık üniteleri,
  - 6197 sayılı Eczacılar ve Eczaneler Hakkında Kanun kapsamında serbest faaliyet gösteren eczaneler,
  - Muayenehaneler,
- (3) Birinci basamak ayaktan ve yataklı teşhis, tedavi ve rehabilitasyon hizmeti sunan sağlık kuruluşları şunlardır;
- Entegre ilçe devlet hastanesi (E2 ve E3),
- (4) Birinci basamak sağlık kuruluşlarının faaliyet izin belgelerine; ilgili birim tarafından onayı alınmış çocuk, ergen, kadın ve üreme sağlığı birimi, enfeksiyon kontrol birimi, entegre

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

sağlık hizmeti birimi, evde sağlık hizmeti birimi, kanser erken teşhis, tarama ve eğitim merkezi, sıtma savaş dispenseri, verem savaşı dispenseri, sağlıklı hayat merkezi, göçmen sağlığı merkezi, iş sağlığı ve güvenliği birimi, yetkilendirilmiş aile hekimliği birimi, sağlık evi, ilgili mevzuatı kapsamında açılacak benzer birimler bağlı birim olarak eklenir.

II. İkinci Basamak Sağlık Kurumları

- (1) İkinci basamak sağlık kurumları, ilgili mevzuatında tanımlanan ayaktan veya yataklı teşhis, tedavi ve rehabilitasyon hizmeti verilen sağlık kurumlarıdır.
- (2) İkinci basamak sağlık kurumları şunlardır;
  - a) Eğitim ve araştırma hastanesi olmayan devlet hastaneleri ve dal hastaneleri ile bu hastanelere bağlı semt poliklinikleri,
  - b) Entegre ilçe hastanesi (E1),
  - c) Sağlık Bakanlığına bağlı ağız ve diş sağlığı merkezleri,
  - ç) Kamu kurumlarına ait olup Bakanlıkça ruhsatlandırılmış olan hastaneler, tıp merkezleri ve dal merkezleri,
  - d) "Özel Hastaneler Yönetmeliği" ne göre ruhsat almış özel hastaneler
  - e) "Ayakta Teşhis ve Tedavi Yapılan Özel Sağlık Kuruluşları Hakkında Yönetmelik" kapsamında açılan tıp merkezleri ve dal merkezleri
  - f) Ağız ve diş sağlığı hastaneleri
  - g) Diyaliz, üremeye yardımcı tedavi merkezleri, hiperbarik oksijen tedavi merkezleri, tıbbi laboratuvarlar gibi müstakil olarak ruhsatlandırılan tanı ve tedavi merkezleri
- (3) İkinci basamak sağlık kurumlarına ait faaliyet izin belgelerine; ilgili birim tarafından açılış onayı alınmış, alkol ve madde bağımlılığı tedavi ve eğitim merkezi, çocuk ergen madde bağımlılığı tedavi merkezi, diyaliz merkezi, gebe okulu, geleneksel ve tamamlayıcı tıp uygulama birimi, obezite merkezi, toplum ruh sağlığı merkezi, üremeye yardımcı tedavi merkezi, semt poliklinikleri, ek hizmet binaları ve benzeri birimler bağlı birim olarak eklenir.

III. Üçüncü Basamak Sağlık Kurumları

- (1) Üçüncü basamak sağlık kurumları, ilgili mevzuatında tanımlanan ileri tetkik ve özel tedavi gerektiren hastalıklar için yüksek teknoloji içeren ve/veya eğitim ve araştırma hizmetlerinin verilebileceği altyapıya sahip sağlık kurumlarıdır.
- (2) Üçüncü basamak sağlık kurumları, kurum harici veya il dışından üçüncü basamak sağlık hizmeti ihtiyacı için sevkle gelen hastaların kabulünü yapabilmeli ve sağlık hizmeti ihtiyaçlarını karşılayabilmelidir.
- (3) Üçüncü basamak sağlık kurumları ait faaliyet izin belgelerine; ilgili mevzuat çerçevesinde açılış onayı alınmış; bağımlılık arındırma merkezi, bağımlılık rehabilitasyon merkezi, çocuk izlem merkezi, toplum ruh sağlığı merkezi, diyaliz merkezi, gebe okulu, geleneksel ve tamamlayıcı tıp uygulama merkezi, obezite merkezi, üremeye yardımcı tedavi merkezi, semt poliklinikleri, ek hizmet binaları ve benzeri birimler ilgili mevzuat çerçevesinde bağlı birim olarak eklenebilir.
- (4) Üçüncü basamak sağlık kuruluşları da kendi içerisinde; 3A ve 3B grubu hastaneler olmak üzere ikiye ayrılır. Üçüncü basamak sağlık kuruluşlarının alt gruplara göre koşul ve standartları bu Genelge'nin ekinde düzenlenmiştir. Ekte yer alan koşul ve standartları taşıyan özel hastaneler de 3A veya 3B Grubu Hastane olarak basamaklandırılır.
- (5) Üçüncü basamak hastane olarak basamaklandırılmaya hak kazanan özel hastanelere mevcut yatak sayısının %20'si kadar ek yatak verilir. Yatak sayısının %15'i kadar uzman hekim kadro ilave edilir. Bu kapsamda verilecek ek kadroların en fazla %25'i yandal uzman hekim kadrosu olabilir.

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

(6) Sağlık Bakanlığına bağlı eğitim ve araştırma hastaneleri ile devlet ve vakıf üniversitelerine ait hastaneler doğrudan üçüncü basamak olarak basamaklandırılır. Bunlar dışında üçüncü basamak olmak isteyen sağlık kurumlarının müracaatları Bakanlığa yapılır. Başvuru yapan sağlık kurumları Bakanlıkça bu genelgenin ekinde yer alan koşul ve standartlar açısından değerlendirilerek basamaklandırılır.

(7) Bakanlıkça üçüncü basamak olarak basamaklandırılmış hastaneler bu genelgenin ekinde yer alan koşul ve standartlar ile izleme ve değerlendirme kriterleri açısından iki yılda bir değerlendirilir. Yapılan değerlendirme sonucunda eksiklik tespit edilen sağlık kurumlarına eksikliklerini gidermeleri için bir yıl süre verilir. Bu süre sonunda söz konusu eksikliklerin giderilmemesi halinde sağlık kurumunun durumuna uygun basamaklandırma yapılır.

(8) Bu fıkranın yürürlüğe girdiği tarihten önce vakıf üniversitesi ile işbirliği protokolü bulunan ve SGK ile sözleşme imzalamış olan hastanelerin SGK ile sözleşmelerine esas teşkil eden mevcut basamaklandırmaları işbirliği protokollerinin süresi sonuna kadar devam eder.

IV. Sağlık Hizmet Sunumu Bakımından Basamaklandırılmayan Sağlık Hizmet Sunucuları

Bu genelgede belirtilen yukarıdaki basamaklarda yer almamakla birlikte Bakanlıkça ruhsatlandırılmış ve/veya izin verilmiş diğer özelleşmiş tanı, tedavi ve tedarik merkezleri basamaklandırılmayan sağlık hizmet sunucusu olarak kabul edilir.

Bilgilerini ve uygulamanın bu genelge ile belirlenen basamaklandırma doğrultusunda yürütülmesi hususunu önemle rica ederim.

Dr. Fahrettin KOCA
Bakan

EK:

Ek-1 Üçüncü Basamak Sağlık Kurumlarının
Alt Grup Koşul Ve Standartları, İzleme Ve
Değerlendirme Kriterleri (3 sayfa)

DAĞITIM

- Kamu Hastaneleri Genel Müdürlüğü
- Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü
- Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğün
- 81 İl Valiliği (İl Sağlık Müdürlüğü)
- Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı
- Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

EK-1

ÜÇÜNCÜ BASAMAK SAĞLIK KURUMLARININ ALT GRUP KOŞUL VE STANDARTLARI, İZLEME VE DEĞERLENDİRME KRİTERLERİ

A. Üçüncü Basamak Sağlık Kurumlarının Alt Grup Koşul Ve Standartları

I. 3A Grubu Üçüncü Basamak Hastaneler (İleri Düzey Hastaneler)

3A Grubu Hastaneler; ileri düzey hizmet veren, yüksek kapasiteli, hizmet türü ve kalitesi bakımından özelleşmiş yüksek teknolojiye sahip, özellikli sağlık hizmetlerinin sunulduğu hastanelerdir. Bu hastanelerin taşıması gereken koşul ve standartlar;

1) Sağlık Bakanlığının planlama kurallarına tabi olup ön izin, kadro, ruhsat ve faaliyet izni konuları mevcut mevzuat çerçevesinde yürütülür.

2) Hastanenin en az 600 yatak veya üzerinde fiili yatak kapasitesi bulunmalıdır.

3) Hastanenin ve hastane kompleksi içerisinde yer alan ek binalarının yapı kullanım izin belgesi veya belgelerinde toplam kapalı alanı en az 60.000 m² olmalıdır.

4) Hastanenin uzman hekim sayısı en az 240 olmalıdır.

5) Hastanede uzman hekim sayısının en az 2 katı hemşire; kadın hastalıkları ve doğum uzmanı sayısının en az 3 katı ebe bulunmalıdır.

6) Hastanenin tıpta uzmanlık ana dallarından; iç hastalıkları, genel cerrahi, kadın-doğum, çocuk sağlığı ve hastalıkları, beyin cerrahi, ortopedi ve travmatoloji, kardiyoloji, anesteziyoloji ve reanimasyon, göğüs hastalıkları, nöroloji, enfeksiyon hastalıkları, göz hastalıkları, kulak burun boğaz hastalıkları, fiziksel tıp ve rehabilitasyon, kalp ve damar cerrahisi, göğüs cerrahisi, ruh sağlığı ve hastalıkları, üroloji, deri ve zührevi hastalıkları, plastik, rekonstrüktif ve estetik cerrahi, çocuk cerrahisi, acil tıp, tüm laboratuvar branşlarında hizmet vermelidir.

7) Hastanenin tıpta uzmanlık yan dallarından;

7.1) İç hastalıkları yan dal uzmanlıklarından; nefroloji, endokrinoloji ve metabolizma, gastroenteroloji, tıbbi onkoloji, hematoloji, yoğun bakım yan dal uzmanlık dallarında

7.2) Çocuk hastalıkları yan dal uzmanlıklarından; çocuk nefrolojisi, çocuk endokrinolojisi ve/veya metabolizma, gastroenteroloji, neonatoloji, çocuk hematolojisi ve/veya onkolojisi, çocuk nörolojisi, çocuk kardiyolojisi yan dal uzmanlık dallarında hizmet vermelidir.

8) İç hastalıkları, genel cerrahi, kadın hastalıkları ve doğum, çocuk sağlığı ve hastalıkları ortopedi ve travmatoloji, kardiyoloji, anesteziyoloji ve reanimasyon, nöroloji, beyin cerrahi ile radyoloji branşlarında 6 ve üzeri uzman tabip bulunması ve müstakil acil branş nöbeti düzenlenebilen üçüncü seviye acil servis bulunmalıdır. Acil servis toplam kapalı alanı tıbbi hizmet alanları ve bekleme alanları dâhil brüt en az 900 m² olmalıdır. Kamu sağlık kurumları için kadın hastalıkları ve doğum ile çocuk sağlığı ve hastalıkları uzmanlık dallarında o ilde kamuya ait dal hastanesi mevcut ise kadın doğum ve çocuk sağlığı ve hastalıkları uzmanlık dallarından muaf tutulabilir.

9) Hastane bünyesinde, erişkin, çocuk, yeni doğan yoğun bakım hizmetlerinin sunulduğu, üçüncü basamak yoğun bakım ünitesi asgari şartlarını taşıyan yoğun bakım servisleri bulunmalıdır. Hastanenin toplam yoğun bakım yatak sayısı toplam yatak sayısının % 15'i veya üzerinde olmalıdır.

10) Hastane bünyesinde tüm kardiyolojik girişimsel işlemler ile açık kalp cerrahisinin birlikte yapıldığı erişkin veya çocuk "Kalp Merkezi" bulunmalıdır.

11) Hastane bünyesinde, ilgili mevzuatında tanımlı asgari standartları taşıyan yanık tedavi merkezi veya ünitesi, inme merkezi, onkoloji tanı ve tedavi merkezi bulunmalıdır.

12) Hastane bünyesinde replantasyon hizmetleri sunulmalıdır.

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

13) Hastane bünyesinde ilgili mevzuatında tanımlı asgari standartları taşıyan erişkin ve/veya pediatrik kemik iliği nakli, karaciğer, böbrek, kalp nakli merkezlerinden en az birisi bulunmalıdır.

II. 3B Grubu Üçüncü Basamak Hastaneler (Üçüncü Basamak Kamu, Özel ve Eğitim Hastaneleri)

Sağlık Bakanlığı eğitim hastaneleri, devlet ve vakıf üniversitelerinin hastaneleri 3B grubu hastane olarak basamaklandırılır. Vakıf Üniversitesine ait hastanelerin üçüncü basamak hastane olarak kabul edilebilmesi için ruhsatlarının ve işletme haklarının vakıf üniversitesine ait olması, laboratuvar ve görüntüleme hizmetleri dışında tüm tıbbi hizmetlerin ruhsat sahibi üniversite tarafından işletilmesi gereklidir. Kamu ve özel sektöre ait hastanelerden aşağıdaki standartları ve koşulları sağlayanlar da 3B grubu hastane olarak basamaklandırılır.

1) Sağlık Bakanlığının planlama kurallarına tabi olup ön izin, kadro, ruhsat ve faaliyet izni konuları ilgili mevzuatları çerçevesinde yürütülür.

2) Hastanenin en az 300 yatak veya üzerinde fiili yatak kapasitesi bulunmalıdır.

3) Hastanenin yapı kullanım izin belgesinde kayıtlı toplam kapalı alanı en az 30.000 m² olmalıdır.

4) Hastanenin toplam uzman hekim sayısı en az 120 olmalıdır.

5) Hastanenin tıpta uzmanlık ana dallarından; iç hastalıkları, genel cerrahi, kadın-doğum, çocuk sağlığı ve hastalıkları, beyin cerrahi, ortopedi ve travmatoloji, kardiyoloji, anesteziyoloji ve reanimasyon, göğüs hastalıkları, nöroloji, enfeksiyon hastalıkları, göz hastalıkları, kulak burun boğaz hastalıkları, fiziksel tıp ve rehabilitasyon, kalp ve damar cerrahisi, göğüs cerrahisi, ruh sağlığı ve hastalıkları, üroloji, deri ve zührevi hastalıkları, plastik, rekonstrüktif ve estetik cerrahi, çocuk cerrahisi, acil tıp, tüm laboratuvar branşlarında hizmet vermelidir.

6) Hastanenin tıpta uzmanlık yan dallarından;

6.1) İç hastalıkları yan dal uzmanlıklarından; nefroloji, endokrinoloji ve metabolizma, gastroenteroloji, tıbbi onkoloji, hematoloji, yoğun bakım yan dal uzmanlık dallarında

6.2) Çocuk hastalıkları yan dal uzmanlıklarından; çocuk nefrolojisi, çocuk endokrinolojisi ve/veya metabolizma, gastroenteroloji, neonatoloji, çocuk hematolojisi ve/veya onkolojisi, çocuk nörolojisi, çocuk kardiyolojisi yan dal uzmanlık dallarında hizmet vermelidir.

7) Hastanede uzman hekim sayısının en az 2 katı hemşire; kadın hastalıkları ve doğum uzmanı sayısının en az 3 katı ebe bulunmalıdır.

8) Hastane bünyesinde, erişkin, çocuk, yeni doğan yoğun bakım hizmetlerinin sunulduğu, üçüncü basamak yoğun bakım ünitesi asgari şartlarını taşıyan bir yoğun bakım servisleri bulunmalıdır. Hastanenin toplam yoğun bakım yatak sayısı toplam yatak sayısının % 15'i veya üzerinde olmalıdır.

9) İç hastalıkları, genel cerrahi, kadın hastalıkları ve doğum, çocuk sağlığı ve hastalıkları ortopedi ve travmatoloji, kardiyoloji, anesteziyoloji ve reanimasyon, nöroloji ile radyoloji uzmanlık dallarında 6 ve üzeri uzman tabip bulunması ve müstakil acil branş nöbeti düzenlenebilen üçüncü seviye acil servisi bulunmalıdır. Acil servis toplam kapalı alanı tıbbi hizmet alanları ve bekleme alanları dâhil brüt en az 600 m² olmalıdır. Kamu sağlık kurumları için kadın hastalıkları ve doğum ile çocuk sağlığı ve hastalıkları uzmanlık dallarında o ilde kamuya ait dal hastanesi mevcut ise kadın doğum ve çocuk sağlığı ve hastalıkları uzmanlık dallarından muaf tutulabilir.

10) Hastane bünyesinde replantasyon hizmetleri sunulmalıdır.

11) Hastane bünyesinde tüm kardiyolojik girişimsel işlemler ile açık kalp cerrahisinin birlikte yapıldığı erişkin veya çocuk "Kalp Merkezi" bulunmalıdır.

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

12) Hastane bünyesinde, ilgili mevzuatında tanımlı asgari standartları taşıyan yanık tedavisi ünitesi, inme merkezi/ünite, bulunmalıdır.

13) Hastane bünyesinde ilgili mevzuatında tanımlı asgari standartları taşıyan erişkin ve/veya pediatrik kemik iliği nakli, onkoloji tanı ve tedavi merkezi, karaciğer, böbrek veya kalp nakli merkezlerinden en az birisi bulunmalıdır. Yukarıdaki maddelerdeki koşul ve şartların tamamını sağlayan ancak bu maddedeki özellikli planlama gerektiren ünite ve merkezleri eksik olan hastanelerden Bakanlıkça yapılan planlamalar açısından uygun görülenlere, bir defaya mahsus olmak üzere bu ünite ve merkezlerin kurulmasına izin verilebilir. Ancak, bu şekilde Bakanlıkça izin verilen özellikli ünite ve merkezler taşınmaz, başka bir özel sağlık kuruluşuna devredilemez.

B. Üçüncü Basamak Sağlık Kurumlarının İzleme ve Değerlendirme Kriterleri

Yukarıda belirtilen koşul ve standartları sağlayarak üçüncü basamak hastane olarak basamaklandırılan hastanelerin basamaklandırıldıkları grupta devam edebilmeleri için aşağıda belirtilen hizmet kriterlerini de karşılamaları zorunludur:

I. 3A Grubu Üçüncü Basamak Hastaneler (İleri Düzey Hastaneler)

1) Hastane bilgi işlem altyapısı Ulusal Sağlık Sistemi ile tam uyumlu olmalı, doğru ve kaliteli bilgi verebilir nitelikte olmalıdır.

2) Hastane, TÜSEB veya Bakanlıkça onaylanmış uluslararası akreditasyon kuruluşlarından hastane akreditasyonuna sahip olmalıdır.

3) Hastane, Sağlık Bakanlığı Sağlık Hizmet Kalite Standartları değerlendirmesinde 90 ve üzerinde puana sahip olmalıdır.

4) Hastaneye başvuran yıllık ortalama ayaktan hasta sayısı (acil ve dış muayeneleri dâhil) en az 500.000 olmalıdır.

5) Hastanede gerçekleştirilen yıllık A, B, C grubu toplam ameliyat sayısı en az 6.000 ve A grubu ameliyat sayısının toplam A,B,C grubu ameliyat sayısına oranı en az % 10 olmalıdır.

II. 3B Grubu Üçüncü Basamak Hastaneler (Üçüncü Basamak Kamu, Özel ve Eğitim Hastaneleri)

1) Hastane bilgi işlem altyapısı Ulusal Sağlık Bilgi Sistemi ile tam uyumlu olmalı, doğru ve kaliteli bilgi verebilir nitelikte olmalıdır.

2) Hastane, TÜSEB veya Bakanlıkça onaylanmış uluslararası akreditasyon kuruluşlarından hastane akreditasyonuna sahip olmalıdır.

3) Hastane Sağlık Bakanlığı Hizmet Kalite Standartları değerlendirmesinde 90 ve üzerinde puana sahip olmalıdır.

4) Hastaneye başvuran yıllık ortalama ayaktan hasta sayısı (acil ve dış muayeneleri dahil) en az 360.000 olmalıdır.

5) Hastanede gerçekleştirilen yıllık A, B, C grubu toplam ameliyat sayısı en az 4.000 ve A grubu ameliyat sayısının toplam A, B, C grubu ameliyat sayısına oranı en az % 10 olmalıdır.